

Elhúzódó Gyász Zavar (PG-13)

Holly G. Prigerson, Ph.D., Paul K. Maciejewski, Ph.D.

A PGD (elhúzódó gyász zavar) egy újonnan meghatározott tünetcsoport, amely egy nagyon szeretett személy elvesztésére adott speciális reakció. Van egy szokatlan tünetrendszere - *tekintve az érzéseket, gondolatokat, cselekvéseket* - amelyeknek fenn kell állniuk a veszteség megjelenése után hat hónappal és jelentős funkcionális gyengüléssel kell társulniuk, ahhoz, hogy egy személy megfeleljen az elhúzódó gyász zavar kritériumainak.

JEGYEI

Az alábbi jegyek megmutatják, hogyan pontozzuk (állapítsuk meg) az elhúzódó gyász zavart (PGD). A-tól E-ig minden kritériumnak teljesülnie kell a PGD diagnózisához.

- A. **Esemény megléte:** A PG-13 esetében feltételezhető, hogy a válaszadót veszteség érte (vagyis, egy szeretett személy halála).
- B. **Szeparációs szorongás:** A válaszadó a PG-13 kérdőív 1. vagy 2. állítását legalább naponta kell, hogy megélje.
- C. **Időtartam kritériuma:** A szeparációs szorongás tünetei a veszteség megjelenését követően legalább hat hónap elteltével is erőteljesek. A kérdőív harmadik kérdésére a válasz „Igen” kell, hogy legyen.
- D. **Kognitív, érzelmi és viselkedésbeli tünetek:** A PG-13 kérdőív 4-től 12-ig terjedő kérdései közül ötre legalább „egyszer egy nap” vagy „elégge” választ kell adnia a kitöltőnek.
- E. **Kimerültség/gátoltság kritériuma:** A válaszadót jelentős kimerültség/gátoltság jellemzi társasági életében, munkájában, egyéb olyan területeken, amelyeken energia szükséges (például otthoni kötelezettségek). Ebben az esetben a kérdőív 13. kérdésére a válasz „Igen”.

A PG-13 diagnosztikai eszköz. Ha a kitöltőre jellemzőek ezen PGD jegyek, mélyebb elemzés javasolt számára egy mentális egészségügyi szakember segítségével. Csak szakember általi személyes átértékeléssel lehet meghatározni biztosan a megválaszolt tünetek klinikai jelentőségét és ő tud a gyógyuláshoz útmutatót ajánlani.

I.RÉSZ UTASÍTÁSAI: Kérem, jelölje meg minden kérdés esetében a választát!

1. Az elmúlt hónapban milyen gyakran érezte úgy, hogy vágyakozik, sóvárog az Ön által elvesztett személy után?

1= Egyáltalán nem

2= Legalább egyszer

3= Legalább egyszer hetente

4= Legalább egyszer naponta

5= Egy nap többször

2. Az elmúlt hónapban milyen gyakran érzett erős érzelmi fájdalmat, szomorúságot, hullászerűen Önre törő fájdalmat, amely összefügg az Ön által elvesztett kapcsolattal?

1= Egyáltalán nem

2= Legalább egyszer

3= Legalább egyszer hetente

4= Legalább egyszer naponta

5= Egy nap többször

3. Hat hónappal a haláleset megtörténte után érzi Ön minden nap az előző két kérdésben említett tünetek valamelyikét?

Nem

Igen

4. Az elmúlt hónapban milyen gyakran próbálta kerülni, hogy valami arra emlékeztesse, hogy az Ön által elvesztett személy már nincs többé?

1= Egyáltalán nem

2= Legalább egyszer

3= Legalább egyszer hetente

4= Legalább egyszer naponta

5= Egy nap többször

5. Az elmúlt hónapban milyen gyakran érezte úgy, hogy a veszteség megdöbbentette, összezavarta vagy megingatta ?

1= Egyáltalán nem

2= Legalább egyszer

3= Legalább egyszer hetente

4= Legalább egyszer naponta

5= Egy nap többször

II. RÉSZ UTASÍTÁSAI: Kérem, jelölje minden kérdésnél, hogy jelenleg hogyan érzi magát! Jelölje be az érzésének megfelelő számot!

6. Érzi-e úgy, hogy összezavarodott az életében betöltött szerepét illetően vagy úgy, hogy nem találja önmagát (azaz, mintha egy része meghalt volna)?

1= Egyáltalán nem, 2= Kissé, 3= Valamennyire, 4= Eléggé, 5= Nagyon

7. Problémát jelent Önnek a veszteség elfogadása?

1= Egyáltalán nem, 2= Kissé, 3= Valamennyire, 4= Eléggé, 5= Nagyon

8. Nehezebbé esik megbízni másokban a vesztesége óta?

1= Egyáltalán nem, 2= Kissé, 3= Valamennyire, 4= Eléggé, 5= Nagyon

9. Keserűséget, sértettséget érez a vesztesége miatt?

1= Egyáltalán nem, 2= Kissé, 3= Valamennyire, 4= Eléggé, 5= Nagyon

10. Úgy érzi, hogy jelenleg nehézséget okozna Önnek továbblépni (például új barátokat szerezni, érdeklődését tágítani)?

1= Egyáltalán nem, 2= Kissé, 3= Valamennyire, 4= Eléggé, 5= Nagyon

1= Egyáltalán nem, 2= Kissé, 3= Valamennyire, 4= Eléggé, 5= Nagyon

11. Tompának/ elfásultnak érzi magát emocionálisan amióta a veszteség érte?

1= Egyáltalán nem, 2= Kissé, 3= Valamennyire, 4= Eléggé, 5= Nagyon

12. Úgy érzi, hogy az élet nem teljes, üres vagy értelmét veszítette amióta a veszteség érte?

1= Egyáltalán nem, 2= Kissé, 3= Valamennyire, 4= Eléggé, 5= Nagyon

III. RÉSZ UTASÍTÁSA: Kérem, jelölje meg a választ!

13. Tapasztalt jelentős visszahúzódást társas, munkahelyi, vagy más fontos területen, ahol energiát szükséges kifejteni (például ház körüli teendők esetében)?

Nem

Igen

Szakirodalom az eredeti kérdőívhez

Prigerson HG, Vanderwerker LC, Maciejewski PK. A Case for the Inclusion of Prolonged Grief Disorder in DSM-V. Pp. 165-186, Chapter 8 in Handbook of Bereavement Research and Practice: 21st Century Perspectives, Eds., Margaret Stroebe, Robert Hansson, Henk Schut & Wolfgang Stroebe, Washington, D.C.: American Psychological Association Press, 2008

Prigerson HG, Horowitz MJ, Jacobs SC, Parkes CM, Aslan M, Raphael B, Marwit SJ, Wortman CB, Goodkin K, Neimeyer RA, Bonanno G, Block S, Kissane D, Boelen P, Maercker A, Litz B, Johnson JG, First MB, Maciejewski PK. Field Trial of Consensus Criteria for Prolonged Grief Disorder Proposed for DSM-V PLoS Medicine

<http://dx.doi.org/10.1371/journal.pmed.1000121>

Zhang B, El-Jawahri A, Prigerson HG. Update on bereavement research: evidence-based guidelines for the diagnosis and treatment of complicated bereavement. J Palliat Med. 2006;9:1188-203.

Articles that have applied ICG-R to PGD criteria:

Boelen PA, Prigerson HG. The influence of symptoms of prolonged grief disorder, depression, and anxiety on quality of life among bereaved adults: a prospective study. *Eur Arch Psychiatry Clin Neurosci*. 2007;257(8):444-52.

Goldsmith B, Morrison RS, Vanderwerker LC, Prigerson HG. Elevated rates of Prolonged Grief Disorder in African Americans. *Death Studies*. 2008; 32; 4: 352-365

Kiely DK, Prigerson H, Mitchell SL. Health care proxy grief symptoms before the death of nursing home residents with advanced dementia. *Am J Geriatr Psychiatry*. 2008;16(8):664-73.

Morina N, Rudari V, Bleichhardt G, Prigerson HG. Prolonged grief disorder, depression, and posttraumatic stress disorder among bereaved Kosovar civilian war survivors: A preliminary investigation. *Int J Soc Psychiatry*. 2009 Jul 10. [Epub ahead of print]

Maciejewski PK, Zhang B, Block SD, Prigerson HG. An Empirical Examination of the State Theory of Grief Resolution. *JAMA* 2007; 297: 716-723.